

- III етап: актуалізація;
- IV етап: усвідомлення змісту;
- V етап: рефлексія [2, с. 47].

Відповідно до етапу використовуються різні методи і прийоми критичного мислення.

На I етапі – обґрунтування навчання, використовують такі прийоми як: «Мозковий штурм», «Чи вірите ви в те, що?...», «Спіймай настрої», «Асоціативний куш», «Знаю – хочу дізнатися – дізнався», «Мудра сова», «Чарівна скринька» тощо.

На II етапі – обґрунтування навчання – добирають такі методи та прийоми, що допоможуть показати розв’язання проблемного питання через життя та як можна застосувати здобуті знання у житті, а саме: «Кубування», «Робота довідкового бюро», «Живі малюнки», «Встанови зв’язок».

III етап має на меті активну роботу учнів щодо розв’язання поставленої проблеми. Тут доцільним є використання таких методів та прийомів як: «Читання з позначками», «Дошка запитань», «Порушена послідовність», «Взаємні запитання», «Есе», «Метод ПРЕС», «Взаємне навчання», «Ажурна пилка», «Метод шести капелюхів» тощо.

На IV етапі учні аналізують, усвідомлюють інформацію, визначають її розуміння, а саме: «Діаграма Венна», «Доповідач–респондент», «За–проти», «Рафт».

V етап має на меті прояснення змісту опрацьованого, чи справдилися очікувані результати, складання плану подальших дій, а саме: «Синквейн», «Рюкзачок», «Сюрприз», «Мікрофон».

Отже, на кожному етапі уроку потрібно розвивати творче мислення, формувати у дитини вміння управляти процесами творчості: фантазування, розуміння закономірностей, розв’язання складних проблемних ситуацій. Учителю повинен вчити учнів здобувати знання не шляхом механічного запам’ятовування, а шляхом творчого сприйняття, критичного осмислення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Большакова І. Критичне мислення. Початкова школа. К. : Видавничий дім «Перше вересня», 2016. 144 с.
2. Маценко Н. Вчимося вчитися та критично мислити. Нестандартні завдання за темами тижнів до курсу «Я досліджую світ» 1 клас. Х. : Вид. група «Основа», 2020. 133 с.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ АКТИВНОГО НАВЧАННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Беззубко Б. І.

кандидат наук з державного управління, доцент,

доцент кафедри менеджменту

Донбаської національної академії будівництва і архітектури

Величко М. А.

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Донбаської національної академії будівництва і архітектури*

Освіта є ключовим елементом сучасного суспільства, адже вона формує знання, навички та компетенції, необхідні для розвитку і професійного зростання. Проте, традиційні методи навчання, які засновані на пасивному прийомі інформації, все менше відповідають вимогам сучасного освітнього середовища. Саме тому виникає необхідність у впровадженні нових підходів, серед яких важливе місце займає активне навчання [1]

Активне навчання – це підхід, в якому здобувачі освіти стають активними учасниками освітнього процесу, самостійно здобувають знання та розвивають власні навички. Воно передбачає залучення здобувачів освіти до активних форм співпраці, взаємодії та самостійної роботи над завданнями. Основна ідея активного навчання полягає у тому, що студенти не просто отримують інформацію, але й активно займаються її обробкою, аналізом та застосуванням у різних ситуаціях.

Розуміння особливостей та переваг активного навчання дозволить відкрити нові горизонти в освіті, покращити якість навчального процесу та забезпечити більш ефективне формування знань і навичок.

Одним з основних принципів активного навчання є зсув акценту з викладача на студента. Викладач не просто передає знання, а виступає в ролі фасилітатора або наставника, який стимулює студентів до активної участі в процесі навчання. В такому підході здобувачі освіти виявляють більшу самостійність, відповідальність та ініціативу.

Активне навчання ґрунтується на використанні різноманітних методів і прийомів, які сприяють активному залученню студентів. Це можуть бути групові проекти, дискусії, рольові ігри, практичні завдання, лабораторні роботи та інші форми роботи, де студенти активно взаємодіють між собою та з матеріалом навчання [2].

Однією з важливих характеристик є спрямованість на практичну діяльність. Використання практичних завдань та ситуацій дозволяє студентам застосовувати здобуті знання в реальних ситуаціях, розвивати навички розв'язання практичних завдань та роботи з реальними інструментами і технологіями.

Застосування сучасних технологій також є важливою складовою активного навчання. Використання інтерактивних засобів навчання, веб-ресурсів, комп'ютерних програм та інших технологій дозволяє створити більш зручне та цікаве навчальне середовище, сприяти ефективнішому засвоєнню матеріалу та залученню студентів до активної роботи.

Однією з ключових особливостей є залучення студентів до колективної роботи. Групові проекти та завдання сприяють спільній діяльності студентів, обміну ідеями та думками, а також розвитку навичок комунікації та співпраці. Це

дозволяє студентам вчитися один від одного, використовувати свої унікальні знання та досвід для досягнення спільних цілей.

Групові проекти також стимулюють розвиток критичного мислення та творчого потенціалу студентів. Вони змушують студентів аналізувати проблему, шукати рішення та пропонувати альтернативні підходи. При цьому вони вчать висловлювати свої ідеї, аргументувати свої позиції та взаємодіяти зі своїми однолітками.

Ще одна важлива особливість активного навчання полягає у його практичній спрямованості. Студенти залучаються до розв'язання практичних завдань, які вимагають застосування отриманих знань у реальних ситуаціях. Це можуть бути симуляційні вправи, рольові ігри або реальні проекти, де студенти використовують свої знання та навички для вирішення конкретних завдань [3].

Практичні завдання дають студентам можливість спробувати свої сили в реальних умовах, відчувати практичну цінність навчального матеріалу та розвинути свої професійні навички. Вони навчають студентів робити рішення на підставі аналізу, критичного мислення та творчого підходу.

Впровадження методів активного навчання не лише має свої переваги, але й стикається з певними викликами, які потребують уваги та розв'язання.

Одним із викликів є необхідність додаткового зусилля з боку викладачів. Перехід до активного навчання вимагає від викладачів перегляду традиційних методів викладання та розробки нових навчальних матеріалів і завдань, а також більшої часової інвестиції у підготовку та організацію уроків. Викладачі повинні бути готові до викликів, пов'язаних зі зміною своєї ролі та активного залучення студентів.

Ще одним викликом є необхідність враховувати різний рівень підготовки та інтересів студентів. У групах можуть бути студенти з різними знаннями та навичками, що потребує від викладачів більшої гнучкості в організації навчання та диференціації завдань. Важливо забезпечити, щоб кожен студент мав можливість брати активну участь у навчальному процесі та розвиватися на своєму рівні.

Проте впровадження методів має численні переваги. Воно сприяє покращенню засвоєння навчального матеріалу. Коли студенти беруть активну участь у процесі навчання, вони більш уважні, зацікавлені та залучені. Це сприяє глибшому розумінню та запам'ятовуванню матеріалу, а також розвитку критичного мислення та аналітичних навичок.

Крім того, методи сприяють розвитку комунікаційних навичок, співпраці та лідерства. Студенти навчаються взаємодіяти, обговорювати ідеї, аргументувати свої позиції та слухати інших. Це навички, які є важливими не лише в академічному середовищі, але й у подальшій професійній діяльності. Наприклад, використання відеоматеріалів, інтерактивних презентацій або онлайн-курсів дозволяє студентам вивчати матеріал у зручній формі та власному темпі. Комунікація через електронні засоби дозволяє створити мережу спілкування між студентами та викладачами, сприяючи обміну ідеями та досвідом.

Такі технології також розширюють можливості створення інтерактивних завдань, віртуальних симуляцій та тренажерів, які допомагають студентам усвідомити й апробувати теоретичні поняття у практичних умовах [4].

Використання сучасних технологій у навчальному процесі стимулює активність студентів, розвиває їхні інформаційні та технологічні компетенції та підвищує рівень зацікавленості у навчанні.

Таким чином, активне навчання включає в себе колективну роботу, практичну спрямованість та використання сучасних технологій. Передбачається зміщення акценту з викладача на студента, використання різноманітних методів, спрямованих на активну участь студентів, а також застосування практичних завдань та сучасних технологій. Цей підхід розширює можливості навчання, сприяє розвитку критичного мислення, зацікавленості студентів та формуванню їхніх навичок роботи в команді. Його застосування сприяє покращенню якісного рівня освіти і розвитку критичного мислення учнів, індивідуалізації навчання. Кожен здобувач освіти може працювати згідно зі своїми індивідуальними потребами, темпом і стилем навчання. Використання різноманітних методів активного навчання дає змогу викладачам пристосовувати матеріал до різних типів навчальних стилів здобувачів освіти та забезпечувати їхню успішність у навчанні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Фелдер. Р. М., Брент Р. Активне навчання: Вступ. ASQ Higher Education Brief, 2009. С.1-5.
2. Принс М. Чи ефективне активне навчання? *Огляд досліджень: журнал інженерної освіти, 2004. С. 223-231.*
3. Джонсон Д. В., Джонсон Р. Т., Сміт К. А. Кооперативне навчання у вищому навчальному закладі: Чи є докази його ефективності? *Журнал змін у вищій освіті, 1998. С. 26-35.*
4. Кандаурова І. В. Активне навчання як засіб розвитку творчих здібностей учнів. *Педагогіка і психологія професійної освіти, 2017. С. 39-45 .*

ФЕНОМЕНОЛОГІЯ КОМУНІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Беньковська Н. Б.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри мовної підготовки
Інституту Військово-Морських Сил
Національного університету
«Одеська морська академія»*

Демократизація всіх сторін суспільства, активізація людського чинника в управлінні вимагають іншого розуміння суті і структури тих видів діяльності, які мають справу з людьми. Практична значущість спілкування зросла, оскільки в наш час категорія управління людьми розуміється ширше і позбавляється авторитарності, маніпуляції, ідеологічного впливу та інших ознак системи минулого. Кожен акт комунікації реалізує потреби людини у взаємодії з іншими, підтриманні соціальних зв'язків, обміну інформацією, визнанні, схваленні або